

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3177/2019. (VII. 10.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.720/2017/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.I.21.720/2017/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 53.Pf.639.904/2016/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok véleményük szerint sértik az Alaptörvény több rendelkezését.
- [3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege, hogy az indítványozók társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása iránt pert indítottak.
- [4] Az elsőfokú bíróság az indítványozók által megtámadott nyolc közgyűlési határozatból öt határozat – az 1., 3., 4., 6., 8. számú – érvénytelenségét megállapította, ezt meghaladóan keresetüket – a 2., 5., 7. számú közgyűlési határozat tekintetében – elutasította.
- [5] Az alperes, valamint az indítványozók fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét (az 1. és 8. számú határozatok érvénytelenségét), míg a fellebbezett rendelkezéseket részben megváltoztatva megállapította a 7. számú határozat érvénytelenségét, a 3., 4. és 6. számú határozatok tekintetében viszont a keresetet elutasította, ezt meghaladóan pedig helybenhagyta az elsőfokú bíróság – a keresetet a 2. és az 5. számú határozat vonatkozásában elutasító – rendelkezését.
- [6] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes társasház költségkedvezményben nem részesült, fellebbezése után nem rótt le illetéket, ezért leletezés terhe mellett kötelezte őt fellebbezési illeték megfizetésére [az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 113. § (1) bekezdés].
- [7] A jogerős ítélet ellen felülvizsgálattal élő indítványozók a 2. és 5., valamint a 3., 4. és 6. számú határozatok vonatkozásában támadtak felülvizsgálattal a jogerős ítéletet. A 2. és 5. számú határozatok tekintetében kérték az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésük indokainak figyelembevételét, még a 3., 4. és 6. számú határozatok kapcsán arra hivatkoztak, hogy a másodfokú bíróság be sem fogadhatta volna a jogi képviselővel eljáró alperes illetékhiányos fellebbezését, azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 124. § (2) bekezdés c) pontjának kógens rendelkezése alapján el kellett volna utasítani. Az ezzel ellentétes bírósági eljárás vezetett az alperes 3., 4. és 6. számú határozatokkal kapcsolatos fellebbezésének elbírálására, a helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezés megváltoztatására és a kereset elutasítására. Az eljáró bíróságok a régi Pp. 3. § (2) bekezdésében, 213. § (1) bekezdésében és a 215. § (1) bekezdésében megfogalmazott kérelemhez kötöttség elvét sértették meg, eljárási szabálysértéseik az érdemi döntést lényegesen befolyásolták, joghatályos fellebbezés hiányában ugyanis az elsőfokú bíróság a 3., 4. és 6. számú határozatok érvénytelenségét megállapító ítéleti rendelkezése jogerőre emelkedett.
- [8] Külön sérelmezték, hogy – a jogszabálysértő eljárás eredményeként – a másodfokú bíróság őket kötelezte az alperes által le nem rótt fellebbezési illeték és a „nem igazolt mértékű” ügyvédi munkadíj megfizetésére.
- [9] A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályukban fenntartotta.
- [10] Az indítványozók felülvizsgálati kérelme a perbeli közgyűlés nyolc határozata közül ötöt érintett: a 2. és 5., valamint a 3., 4. és 6. számú határozatokat, ezért a régi Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében a Kúria is e határozatokat tekintette át a felülvizsgálat szempontjából.
- [11] A 2. és 5. számú határozatokkal kapcsolatban a Kúria rámutatott, hogy az eljáró bíróságok e határozatokról egyezően foglaltak állást, a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre utalással hagyta helyben

- az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntését. Erre tekintettel a Kúria a régi Pp. 271. § (4) bekezdés *b*) pontjába foglalt, a felülvizsgálatot kizáró rendelkezésnek megfelelően a 2. és az 5. számú határozatok vonatkozásában nem bírálhatta felül érdemben a jogerős ítélet rendelkezéseit, az e határozatokkal kapcsolatos érdemi vizsgálatot a régi Pp. említett rendelkezése miatt mellőzte.
- [12] A 3., 4. és 6. számú határozatok vonatkozásában az indítványozóknak lehetősége volt a jogerős ítélet felülvizsgálatára, mert az alperes fellebbezésének következményeként a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően ítélte meg az érvényességüket és a felperesekre kedvezőtlen döntést hozott. E határozatok kapcsán azonban hangsúlyozta a Kúria, hogy a felülvizsgálat rendkívüli perorvoslat, ebből következő szigorú szabályait és feltételeit a régi Pp. 272. § (2) bekezdése tartalmazza: a jogszabály rendelkezésének megfelelően a felülvizsgálati kérelem előterjesztésének 60 napos határidején belül a felülvizsgálattal élő félnek nem csupán a felülvizsgálat alapjául szolgáló jogszabálysértést, hanem a kérelem jogi indokait is elő kell adni.
- [13] Az adott esetben az indítványozók felülvizsgálati kérelmükben a 3., 4. és 6. számú határozatok vonatkozásában kizárólag azt sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság a régi Pp. 124. § (2) bekezdését sértő módon befogadta a keresetnek helyt adó elsőfokú ítélet megváltoztatását eredményező illetékhiányos alperesi fellebbezést. A törvényi határidőn túl előterjesztett, a Kúriára 2018. június 28-án érkezett felperesi beadvány ehhez képest új alapokra helyezte a felülvizsgálati kérelmet: az indítványozók lényegében a keresetlevélben előadott érveik szerint kérték a jogerős ítélet felülbírálatát. A régi Pp. már említett 272. § (2) bekezdése értelmében azonban a Kúria nem vehette figyelembe az utóbb érkezett felperesi beadványt, kizárólag az indítványozók eredeti, határidőben érkezett érveinek érdemi vizsgálatára szorítkozhatott.
- [14] A régi Pp. 124. § (2) bekezdés *c*) pontja kapcsán a Kúria kiemeli, hogy a régi Pp. e rendelkezése kifejezetten a keresetlevél előterjesztésére vonatkozik, mögötte a szabály szigorúságát ellensúlyozó lehetőség áll a keresetlevél beadása jogi hatályainak fenntartására [rég. Pp. 132. § (1) bekezdése]. A joghatály fenntartásának lehetősége sem a fellebbezés, sem a felülvizsgálat esetében nem adott, ezért e jogorvoslati kérelmek csak a hiánypótlásra történt eredménytelen felhívás követően utasíthatók el. Az elsőfokú eljárás szabályainak alkalmazását a fellebbezési eljárásra előíró régi Pp. 239. §-ának érvényesülését tehát a fellebbezési eljárás speciális rendelkezése kizárja: az elsőfokú bíróságnak, ennek elmaradása esetén pedig a másodfokú bíróságnak meg kell kísérelnie a hiányok pótlását [rég. Pp. 235. § (2) bekezdés és 240. § (1) bekezdés].
- [15] Amennyiben a fellebbezés hiányossága az eljárási illeték lerovásának elmulasztásában áll és azt a fellebbezési szakban eljáró másodfokú bíróság utólag észleli, emiatt a régi Pp. 237. §-ában foglalt jogkövetkezmény nem alkalmazható, az illetékhiány a leletezés speciális jogintézménye útján az érdemi határozatban utólag pótolható [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 73/A. § (4) bekezdésének és 74. § (2) bekezdésének megfelelően]. A leletezés terhével megfizetni rendelt illetékösszegét a határozatot hozó bíróság megfizetettnek tekintti és a perköltség részeként számolja el.
- [16] A másodfokú bíróság az ismertetett előírásoknak megfelelően járt el, amikor ítéletében az alperest leletezés terhével kötelezte a fellebbezési illeték lerovására, a pereszes felpereseket pedig annak megfizetésében marasztalta a régi Pp. 78. § (1) bekezdésében foglalt perköltségviselési szabály alapján, és e rendelkezését részletesen meg is indokolta.
- [17] Az ismertetett indokokra figyelemmel, mivel jogszabálysértés nem történt, a Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta.
- [18] 1.2. Az indítványozók ezt követően alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.I.21.720/2017/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték a másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 53.Pf.639.904/2016/4. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal, mert azok véleményük szerint sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, R) cikk (2) bekezdését, I) cikk (3) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését, 25. cikk (1)–(2) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét.
- [19] Az indítványozók előadták, hogy a társasházi közgyűlési határozatok érvénytelenségének megállapítása során az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmük többségének helyt adott. Az ítélettel szemben az alperes fellebbezést nyújtott be, azonban a fellebbezési illetéket nem róta le. Az indítványozók a másodfokú bírósági tárgyaláson kifogásolták az illetékhiányos alperesi fellebbezés befogadását, ennek ellenére a bíróság az alperes fellebbezését elbírált és az indítványozók hátrányára megváltoztatta az elsőfokú ítéletet. Kifogásolták, hogy a másodfokú bíróság ítéletében a fellebbezés hiányosságát, vagyis a fellebbezési illeték be nem fizetését a leletezés alkalmazásával orvosolta az alperes javára. A Kúria pedig a másodfokú bíróság indokolását a régi Pp. 235. § (2) bekez-

désére, 240. § (1) bekezdésére, valamint az Itv. 73/A. § (4) bekezdésére és 74. § (2) bekezdésére hivatkozva hatályában fenntartotta.

- [20] Az indítványozók szerint a bíróságok jogalkalmazása és jogértelmezése törvénytörő és önkényes. Véleményük szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési illeték be nem fizetése miatt az alperes fellebbezését be sem fogadhatta volna és érdemben el sem bírálhatta volna, a jogerőre emelkedett elsőfokú ítélettel szemben nem folytathatta volna le az eljárást. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, 25. cikk (1)–(2) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését és 28. cikkét sérti, hogy a bíróságok súlyos eljárási szabályokat vétettek, azáltal, hogy nem alkalmazták az eljárásukra és a jogkérdés eldöntésére vonatkozó jogi normákat és ennek okáról nem adtak számot. A bíróság azáltal, hogy nem utasította el az alperesi fellebbezést, szándékosan félrevezette az indítványozókat, megfosztotta őket a jogerős ítélettől és így a jogorvoslattól. Sérti a jogállam elvét, hogy a bíróságok a már jogerős elsőfokú ítéletet figyelmen kívül hagyták, önkényesen megváltoztatták, a törvényeknek való alárendeltségüktől eloldották magukat és nem tartották tiszteletben a jogerő intézményét, vagyis a jogerős elsőfokú ítéletet. Véleményük szerint sérti a törvény előtti egyenlőség elvét, hogy a másodfokú bíróság és a Kúria az indítványozókkal szemben megkövetelte a fellebbezés határidőben és hiánytalanul történő benyújtását, az alperessel szemben azonban nem. Sérti az indítványozók önrendelkezési jogát, hogy a bíróságok a felek akaratától függetlenül, a felekre kihatóan megváltoztatták az elsőfokú bíróság jogerős döntését. Az indítványozók szerint a bíróságok *contra legem* jogalkalmazása és jogértelmezése a társasházi külön és közös tulajdonukhoz való jogukat is sérti. A Kúria indokolása iratellenes, értelmezhetetlen és valótlan állításokat tartalmaz. Az indítványozók szerint a fent hivatkozott kifogásaik alátámasztják, hogy a másodfokú bíróság és a Kúria döntése a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogukat megsértette.
- [21] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Pfv.I.21.720/2017/6. számú ítélete ellen benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben érkezett és azt az Abtv. 27. §-a szerint benyújtásra jogosult és érintett nyújtotta be jogorvoslati jogának kimerítését követően.
- [23] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-a alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban az Alaptörvény megsértett rendelkezéseiként jelölték meg – többek között – a B) cikk (1) bekezdését, az R) cikk (2) bekezdését, az I) cikk (3) bekezdését, a 25. cikk (1)–(2) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikkét. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani [3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]]. Mivel jelen esetben az indítvány ilyen irányú indokolást nem tartalmazott, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme érdemben nem vizsgálható. Az Alkotmánybíróság továbbá megállapította, hogy az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, I) cikk (3) bekezdése, 25. cikk (1)–(2) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése és 28. cikke pedig nem tekinthető az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogának. Így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség [3231/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [21]; 3088/2019. AB határozat, Indokolás [16]; 3249/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá azt is, hogy az indítványozók a támadott döntésekkel összefüggésben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelme tekintetében nem terjesztettek elő az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának megfelelő alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség [3231/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [21]; 3099/2019. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [26]].
- [25] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [26] Az Alkotmánybíróság az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [27] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés d) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkot-

mányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}.

- [28] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók alkotmányjogi panasza valójában a bírósági eljárás felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasza egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott ítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek, a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében. Fentiekre figyelemmel az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [29] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, 52. § (1b) bekezdés e) pontjában és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2019. július 2.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1648/2018.

